

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Dagmar Gottwaldové a soudců Mgr. Jana Rýznara a Mgr. Karly Nekolové ve věci

žalobce: [redacted] narozen [redacted] IČO [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupen [redacted]
bytem [redacted]

proti
žalovanému: [redacted], narozen [redacted] IČO [redacted]
sídlem [redacted]

o zaplacení 122 982 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Bruntále ze dne 13. 6. 2013, č. j. 216 C 167/2012-27

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se v celém rozsahu **zrušuje** a řízení se v celém rozsahu **zastavuje**.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozsudkem pro uznání okresní soud žalobě v celém rozsahu vyhověl a uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 122 982 Kč s příslušenstvím v podobě úroků z prodlení (výrok I.) a dále na náhradě nákladů řízení částku 6 150 Kč (výrok II.).
2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dne 24. 7. 2013 včasné odvolání s odůvodněním, že je v insolvenčním řízení, což soudu oznámil, avšak žalobce nepřihlásil žalovanou pohledávku do insolvenčního řízení.
3. Vyjádření žalobce k odvolání žalovaného nebylo podáno.
4. Usnesením ze dne 3. 1. 2013, č. j. KSOS 14 INS 28182/2012-A6, insolvenční soud zjistil úpadek žalovaného a povolil řešení úpadku oddlužením. Usnesením ze dne 4. 10. 2018, č. j. KSOS 14 INS 28182/2012-B-32, insolvenční soud vzal na vědomí splnění oddlužení žalovaného a osvobodil žalovaného od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, od pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a od pohledávek věřitelů, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili,

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Radim Kubáň.

ač tak měli učinit. Poté byla věc opět předložena odvolacímu soudu k rozhodnutí o odvolání žalovaného.

5. Dříve, než o odvolání žalovaného rozhodl odvolací soud, vzal žalobce svou žalobu v celém rozsahu zpět z tohoto důvodu, že insolvenční soud rozhodl o osvobození žalovaného od pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, od pohledávek věřitelů, k jejichž pohledávkám se v insolvenčním řízení nepřihlíželo, a od pohledávek věřitelů, kteří své pohledávky do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak měli učinit.
6. Odvolací soud vyzval žalovaného, zda se zpětvzetím žaloby souhlasí spolu s doložkou dle § 101 odst. 4 zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“). Žalovaný se v soudem stanovené lhůtě nevyjádřil, a proto se má za to, že proti zpětvzetí žaloby nemá žádných námitek.
7. Dle § 222a odst. 1 o. s. ř. vezme-li žalobce (navrhovatel) za odvolacího řízení zpět návrh na zahájení řízení, odvolací soud zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zruší rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení zastaví; to nepřítí, bylo-li odvolání podáno opožděně nebo někým, kdo k odvolání nebyl oprávněn, anebo proti rozhodnutí, proti němuž není přípustné.
8. Rozsudek, proti němuž bylo odvolání přípustné, byl napaden v plném rozsahu včasným odvoláním žalovaného, došlo tak v plném rozsahu k suspenzivnímu i devolutivnímu účinku odvolání. Odvolací soud s ohledem na zpětvzetí žaloby žalobcem a souhlas žalovaného se zpětvzetím žaloby, postupoval v souladu s § 222a odst. 1 o. s. ř. a rozsudek okresního soudu v celém rozsahu zrušil a řízení v celém rozsahu zastavil, jak uvedeno ve výroku ad I. tohoto rozhodnutí.
9. Odvolací soud byl povinen v důsledku zrušení rozsudku a zastavení řízení znovu originárně rozhodnout o náhradě nákladů nalézacího řízení.
10. V případě zastavení řízení je soud povinen se nejprve zabývat tím, který z účastníků řízení z procesního hlediska zavinil zastavení řízení, tedy dále také i tím, zda se jednalo o žalobu důvodně podanou a vzatou zpět pro chování žalovaného.
11. Odvolací soud zjistil, že žalovaný věcně ničeho proti žalobou uplatněné pohledávce nenamítal, tuto nečinil spornou a odmítal ji žalobci uhradit pouze z důvodu vedeného insolvenčního řízení, tento důvod uváděl rovněž jako jediný odvolací důvod proti rozsudku. Z insolvenčního rejstříku bylo zjištěno, že žalobce svou pohledávku do insolvenčního řízení včas nepřihlásil, jeho opožděná přihláška byla odmítnuta, a proto nebyl v insolvenčním řízení ohledně své pohledávky žádným způsobem uspokojen. Následně v důsledku toho, že byl žalovaný rozhodnutím insolvenčního soudu dle § 414 zák. č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon (dále jen „IZ“ nebo „insolvenční zákon“), osvobozen od placení pohledávek, postupoval žalobce zcela logicky tak, že vzal svou žalobu v celém rozsahu zpět, neboť v důsledku rozhodnutí insolvenčního soudu o osvobození od splacení pohledávek, se z pohledávky žalobce stala naturální obligace, ohledně níž věřitel nemůže její splnění vůči dlužníku autoritativně vynutit. Na základě těchto důvodů dospěl odvolací soud k závěru, že je namístě aplikovat § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. a dovodil, že žaloba byla důvodně podána a vzata následně žalobcem zpět pro chování žalovaného. Žalobci tak dle § 146 odst. 2 věta druhá o. s. ř. vzniklo právo na plnou náhradu účelně vynaložených nákladů řízení.

12. Dle obsahu spisu žalobci vznikly v nalézacím řízení náklady spočívající v zaplaceném soudním poplatku ve výši 6 150 Kč a následně rovněž nárok na paušální náhrady účastníka, jež nebyl v řízení zastoupen zástupcem dle § 137 odst. 2 o. s. ř., a to za jednotlivé v řízení vykonané úkony.
13. Nárok na náhradu nákladů řízení má základ v procesním právu a vzniká teprve na základě pravomocného rozhodnutí soudu, které má v tomto směru konstitutivní povahu (k tomu srov. Stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 1998, uveřejněné pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, bod XXXVII. stanoviska, a dále Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha: C. H. Beck. 2006, str. 676). Rozhodnutí o nákladech řízení (nárok na náhradu nákladů řízení) je totiž jako procesní nárok zpravidla závislé na rozhodnutí ve věci samé; v takovém případě pak platí, že nenabude-li rozhodnutí ve věci samé právní moci, nelze hovořit ani o vzniku práva na náhradu nákladů řízení. Proto pohledávka z titulu práva na náhradu nákladů řízení před soudem zpravidla vzniká (na rozdíl od hlavního závazku, jež byl předmětem soudního řízení) po právní moci rozhodnutí ve věci samé (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2004, sp. zn. 32 Odo 529/2003, rozsudek téhož soudu ze dne 27. 9. 2007, sp. zn. 29 Cdo 238/2007, uveřejněný v časopise Soudní judikatura číslo 7, ročníku 2008 pod číslem 92, a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 2009, sp. zn. 20 Cdo 1932/2007, ze dne 30. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4857/2007, ze dne 28. 1. 2010, sp. zn. 20 Cdo 275/2008, ze dne 14. 7. 2010, sp. zn. 21 Cdo 1520/2009).
14. Odvolací soud se proto dále zabýval tím, zda lze s ohledem na § 414 insolvenčního zákona žalovanému uložit povinnost zaplatit náklady řízení.
15. V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 24. 11. 2010, sp. zn. 29 Cdo 3509/2010, publikovaném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod pořadovým č. 63/2011, Nejvyšší soud vyslovil závěr, že rozhodnutí vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, jímž insolvenční soud osvobodí dlužníka od placení pohledávek v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny, nezbavuje povinnosti k úhradě těchto pohledávek dlužníkovým věřitelům ani ručitele, ani jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro tyto pohledávky právo postihu. Pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení, vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, v neuhrazeném rozsahu nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však již nelze věřiteli přiznat; ve vykonávacím řízení má taková pohledávka stejný režim, jako promlčená pohledávka.
16. Má-li sama pohledávka, která byla předmětem řízení, režim jako promlčená pohledávka, tj. jako naturální obligace, pak je v souladu s dlouhodobou judikaturou Nejvyššího soudu závěr, že stejný osud pohledávky sdílí i její příslušenství, tedy je-li naturální obligací jistina, pak je naturální obligací i její příslušenství. Například v rozsudku ze dne 6. 11. 2007, sp. zn. 21 Cdo 3477/2006, Nejvyšší soud dospěl k závěru, že "povinnost platit úroky a úroky z prodlení nemůže trvat déle, než trvá závazek hlavní. Splněním dluhu (závazku) nebo jeho zánikem z jiného důvodu zaniká (končí) také povinnost platit úroky a úroky z prodlení jako vedlejší (akcesorický) závazkový právní vztah; zůstává tu jen povinnost zaplatit dospělé úroky a úroky z prodlení. Dojde-li k promlčení hlavního závazkového právního vztahu, nemůže se takový právní následek uplynutí času nevztahovat k závazku vedlejšímu (akcesorickému)".
17. Za této situace dospěl odvolací soud k závěru, že je namístě o náhradě nákladů řízení rozhodnout tak, že žádný z účastníků řízení nemá právo na jejich náhradu, ostatně obdobný případ byl řešen naposledy v usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2018, sp. zn. I. ÚS 2730/18, kdy v tam

posuzovaném případě rovněž nalézací soud nepřiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení a toto rozhodnutí bylo shledáno ústavně konformním.

18. Odvolací soud uzavírá, že náklady řízení vznikají až pravomocným rozhodnutím o jejich přiznání, náklady řízení mají povahu příslušenství pohledávky, ohledně níž se řízení vede. Před okamžikem vzniku nároku na náhradu nákladů řízení nelze takový nárok přihlásit do insolvenčního řízení ani jako pohledávku vázanou na splnění odkládací podmínky (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2015, sp. zn. 29 ICdo 62/2014, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod pořadovým číslem 85/2015). Pohledávka, na kterou se vztahuje rozhodnutí o osvobození dlužníka od placení, vydané podle § 414 odst. 1 insolvenčního zákona, nezaniká, v soudním či jiném řízení ji však již nelze věřiteli přiznat. Dle názoru odvolacího soudu je nutno stejný důsledek vztáhnout i na veškeré příslušenství takové pohledávky, tj. i na náklady řízení vedeného o takové pohledávce, a to i na ty, které doposud nebyly soudem konstituovány (nenabylo právní moci rozhodnutí o jejich přiznání), vztahují-li se k jistině, jenž má v důsledku rozhodnutí dle § 414 insolvenčního zákona povahu naturální obligace. K zaplacení takových nákladů řízení pak nelze insolvenčního dlužníka osvobozeného od placení pohledávek zavázat.
19. Výrok o náhradě nákladů odvolacího řízení je založen na stejných důvodech.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Proti tomuto rozhodnutí v části týkající se výroku o nákladech řízení není dovolání přípustné.

Ostrava 27. prosince 2018

Mgr. Dagmar Gottwaldová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Radim Kubáň.

Bc. Radim
Kubáň,
DiS.

Digitalně podepsán Bc. Radim
Kubáň DiS.
DN: c=cz,
2.5.4.97.91.01.02.40013712,
ou=opisovatel v Ostravě JK,
o=25732, ou=0002, cn=Bc.
Radim Kubáň DiS., email=kubar,
serialNumber=124119,
title=zapisovatel
Datum: 2018.12.29 09:10:47
+0100

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 29.03.2019. Připojení doložky provedla Monika Morbicrová dne 12.08.2019.